

**Nazilli
Ticaret
Odası**

2019

**AZERBAYCAN
ÜLKE RAPORU**

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
COĞRAFI KONUM	4
SİYASİ VE İDARİ YAPI	4
NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI	5
DOĞAL KAYNAKLAR	5
TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER	6
AZERBAJCAN DIŞ TİCARETİ	7
İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	7
İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	8
BAŞLICA ÜLKELER İTİBARİYLE İHRACAT	10
BAŞLICA ÜLKELER İTİBARİYLE İTHALAT	11
DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	11
ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR	11
TÜRKİYE İLE TİCARET	12
TÜRKİYE'NİN AZERBAJCAN İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	12
TÜRKİYE'NİN AZERBAJCANDAN İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	14
AZERBAJCAN'DA TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ	17
AZERBAJCAN'DA SANAYİ SEKTÖRÜ	17
PAZAR İLE İLGİLİ STANDART VE TEKNİK KOŞULLAR	17
DAĞITIM KANALLARI	17
ÜYE OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR	17
SATIŞI ETKİLEYEN UNSURLAR VE SATIŞ TEKNİKLERİ	17
REKLAM VE TİCARİ PROMOSYON	18
FİYATLANDIRMA	18
RESMİ TATİLLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ	18
ULAŞIM	18
YEREL SAAT	18
AZERBAJCAN VİZE İŞLEMLERİ	18
AZERBAJCAN VİZE TÜRLERİ	19
FUARLAR	19
AZERBAJCAN GEZİLECEK YERLER	20
KAYNAKLAR	23

- **RESMİ ADI:** AZERBAJCAN CUMHURİYETİ
- **YÖNETİM ŞEKLİ:** CUMHURİYET
- **NÜFUS:** 10 060 000
- **DİL:** AZERİ TÜRKÇESİ
- **DİL:** İSLAM
- **BAŞKENT:** BAKÜ
- **BAŞLICA ŞEHİRLERİ:** SUMGAYT, GENGE, MİNGAÇEVİR, KHİRDALAN, ŞİRVAN
- **CUMHURBAŞKANI:** İLHAM ALİYEV
- **BAŞBAKAN:** ALİ ASADOV
- **PARA BİRİMİ:** MANAT
- **ULUSLARARASI KODU:** AZ
- **TELEFON KODU:** +994
- **DOĞAL KAYNAKLAR:** DOĞALGAZ, PETROL, ALTIN, CİVA, BAKIR, ÇİNKO, ÜZLÜKTAŞI, TESTERE TAŞI, ÇİMENTO HAMMADDESİ, TUZ VE ÇEŞİTLİ DEĞERLİ TAŞLAR
- **BÜYÜK LİMANLAR VE GEMİCİLİK FAALİYETLERİ:** BAKÜ DENİZ TİCARET LİMANI, AZERBAJCAN DEVLET HAZAR DENİZ GEMİCİLİĞİ
- **SINIR OLDUĞU ÜLKELER:** ERMENİSTAN, İRAN, GÜRCİSTAN, RUSYA, TÜRKİYE
- **BAĞIMSIZLIK TARİHİ:** 30 AĞUSTOS 1991
- **MESAİ GÜNLERİ:** PAZARTESİ-CUMA (KAMU KURUMLARININ BİR KISMI CUMARTESİ GÜNÜ ÖĞLE SAATLERİNE KADAR ÇALIŞMAKTADIR.)

COĞRAFI KONUM

Azerbaycan 38°-25 kuzey enlemleri ile 44°-50 doğu boylamları arasındaki coğrafi bölgeye yerleşmiştir. Sınırların uzunluğu 3600 km'dir. Azerbaycan 657 metre deniz seviyesinden yüksektir ve topraklarının %50'si dağlık alanlardır. Dağlık alanlar Büyük Kafkasya, Küçük Kafkasya ve Talış dağlarından meydana gelmektedir. En yüksek yeri Tufan dağı 4489 metredir. Hinal dağı, Delidağı, Kedidağı önemli dağlardır. Kura-Aras Ovası en büyük düzlüktür.

Azerbaycan Cumhuriyeti Kafkasların geçiş noktası üzerinde, Büyük Kafkaslar ile Küçük Kafkaslar arasında yer almaktadır. Bölgenin en önemli özelliği tarihi geçit ve ticaret yolları üzerinde bulunmasıdır. Kuzeyinde Gürcistan (480 km) ile Rusya Federasyonu'na bağlı Dağıstan Özerk Cumhuriyeti (390 km), güneyinde İran İslam Cumhuriyeti (756 km), batısında Ermenistan (1.007 km) ve Türkiye Cumhuriyeti (Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile

11 km uzunluğunda ortak sınırı bulunmak-tadır], doğusunda ise Hazar Denizi (713 km) yer almaktadır.

86.600 km²'lik toplam araziye %11,5 orman, %1,6 su havzası, %50 tarıma elverişli topraklardır. Kalan %27'si otlaklar ve %36,9 diğer topraklardır. Bakü'den Kuzey Kutba olan mesafe 5.550 km ve Ekvatora olan mesafe ise 4.440 km'dir. Dünyada en büyük göl olan Hazar Denizi 400.000 km² büyüklüğünde olup, en derin yeri 1.025 metredir.

Yaklaşık arazi yapısının %50'si dağlık olan bölgede deniz seviyesinden 3.000 metreye kadar yüksek olan sahalar ve %1'ini ise 3.000 metreden yüksek olan sahalar kaplamaktadır. Azerbaycan'ın ortalama deniz seviyesinden yüksekliği 657 metredir. En düşük rakım (Hazar Denizi) -28 m ve en yüksek nokta (Bazardüzü Dağı) +4.466 m'dir. Dünyadaki 11 iklim çeşidinin dokuzuna sahip olan Azerbaycan'ın iklimini Büyük

Kafkas dağlarının kuzeyden gelen soğuk hava kütleleri, Küçük Kafkas dağlarının güneyden gelen sıcak tropik hava akımları ve Hazar Denizi etkilemektedir.

Azerbaycan dünyanın çok değişik iklim tiplerine sahip ülkelerden biridir. Yıllık ortalama sıcaklığı 10 C'nin üzerindedir. En büyük gölü 17,5 km² ile Hacıkabul Gölü'dür. Azerbaycan'ın en uzun nehri 1364 km Hazar Denizi'ne dökülen Kura Nehri'dir. Kura'nın bir kolu olan Aras ise 1072 km'dir. Doğu ve orta kısımları alçak ve düzlük olduğu için, kışları ılık, yazları çok sıcak geçer. Güney doğu kısmı ise nemli subtropikal iklime sahiptir. Bölgeye düşen yıllık yağış miktarı 1.200-1.400 mm'dir. Diğer bölgeler ise, kurak ve yarı kurak görünüme sahiptir. Tarımsal faaliyetlerin çoğu Kür ve Aras nehirleri civarında yapılmaktadır.

SIYASİ VE İDARİ YAPI

Azerbaycan Parlamentosu, 31 Ağustos 1991'de, ülkenin bağımsızlığını ilan etmiştir. 18 Ekim 1991 tarihinde de Meclis Bağımsızlık kanununu kabul etmiştir. Ülke, 12/11/1995 tarihine kadar 1991'de Azerbaycan Yüksek Sovyeti tarafından kabul edilen, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının yeniden kabul edilmesine dair kanunun verdiği yetkiyle idare edilmiştir.

Dolayısıyla şu anda Azerbaycan, 12 Kasım 1995 tarihinde halkoyuna sunularak, %91,9 evet oyu ile kabul edilen yeni Anayasa ile idare edilmektedir. Anayasaya göre ülkenin yönetim biçimi cumhuriyettir. Başkanlık sisteminin egemen olduğu ülkede, Cumhurbaşkanı seçimi beş yılda bir yapılmaktadır.

Azerbaycan Milli Meclisi, 125 Millet-

vekilinden oluşmaktadır. Bunların 25'i siyasi partilerden, 100'ü ise bağımsız olarak seçilmiştir. Bugün mevcut olan müstakil ve bağımsız Azerbaycan Cumhuriyeti, 12 Kasım 1995 tarihinde referandum yolu ile kabul edilmiş olan Anayasa ile idare edilmektedir. Bu Anayasa'ya göre, Azerbaycan devleti demokratik, hukuka dayalı, laik, üniter bir cumhuriyettir. Kuvvetler ayrılığı prensibi Anayasa tarafından benimsenmiştir. Yasama yetkisi 125 milletvekilinden oluşan ve 5 yılda bir yenilenen Milli Meclis'e, yürütme yetkisi Cumhurbaşkanı'na ve yargı yetkisi de Mahkemelere bırakılmıştır.

Milli Meclis, kanun kabul etmekle görevlendirilmiştir. Denetim yetkisi sınırlıdır. Azerbaycan'da Cumhurbaşkanı 5 yıllık süre için halk seçmektedir. Hiç kimse

ikiden fazla Cumhurbaşkanı seçilemez şartı, 18.03.2009 tarihinde yapılan Referandumda kaldırılmıştır. Cumhurbaşkanı hem devletin, hem de yürütmenin başıdır. Her türlü idari karar almak ve devlet teşkilatına şekil ve yön vermek yetkisine sahiptir. Başbakanı, Bakanları ve diğer devlet görevlilerini atamak ve görevden almak yetkisi vardır. Anayasaya göre, Bakanlar Kurulu Cumhurbaşkanı'nın yüksek icra organı olup, ona tabidir ve aynı zamanda da ona karşı sorumludur. Başbakanın ve Bakanların Milli Meclis üyesi olma şartı aranmamıştır. Anayasada devletin egemenliğinin yegane kaynağının halk olduğu vurgulanmıştır. Anayasa, halk ve özgürlüklerin tespit ve düzenlenmesi açısından çağdaş bir Anayasadır.

NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin nüfusu 2017 yılı itibarıyla 9,9 milyon kişiye yükselmiştir. Nüfusun % 54,1'i şehirlerde, % 45,9'u ise köylerde yaşamaktadır. Nüfusun % 49'u erkek, %51'i ise kadındır. Ülke nüfusunun %22,6'sını 0-14 yaş gurubu, %70,2'sini 15-64 yaş grubu, % 6,8'ini ise 65 yaş üstü bireyler oluşturmaktadır. Ülkede çalışabilir

nüfus toplam nüfusun % 50,09'ini oluşturmaktadır.

Azerbaycan, diğer dağılan SSCB ülkelerinde olduğu gibi, 1990'lardan itibaren kentlerde yaşayan nüfusunun bir kısmını kaybetmiştir. Bunda çoğunluğu kentlerde yaşayan etnik azınlıkların ülke dışına göç etmesi önemli rol oynamıştır. 2003

ylından itibaren kentsel nüfusta yeniden artış gözlenmeye başlamıştır. Kentsel nüfusun toplam nüfusa oranı 2010 yılı itibarı ile %53'e çıkmıştır. Kentsel nüfusun artışında petrol sektöründeki gelişmeye bağlı olarak artan yeni iş olanakları etkili olmuştur.

NÜFUSUN ŞEHİRLERE GÖRE DAĞILIMI

Bakû	2.204.000
Sumgayt	333.000
Gence	328.000
Mingaçevir	96.000
Khirdalan	92.000
Şirvan	77.000
Nahevian Şehri	74.500
Şeki	63.000
Yevlakh	58.000
Lankaran	50.000

Kaynak: Azerbaycan İstatistik Kurumu

DOĞAL KAYNAKLAR

Azerbaycan geniş tarım topraklarına sahiptir. Ülke topraklarının yaklaşık %50'si tarımsal arazilerden, %2,5'i ise kentsel alanlardan oluşmaktadır. Toprakların %11,5'i ise ormanlık arazidir. Azerbaycan, ekolojik olarak çok çeşitli bir coğrafi yapı sergilemektedir. Ülke, deniz seviyesi altında düzlükler, Kafkas bölgesinde 4.000 metre yüksekliğinde dağlar, çöller ve sub-tropik alanlarla kaplıdır. Ülke topraklarının yarısından fazlası alçak arazilerden oluşmaktadır. Tamamı Kafkas havzasında akan nehirler gemi taşımacılığına elverişli değildir. Sulama sistemleri su depoları ile düzenlenmektedir. En büyük su deposu ülkenin batısındaki Kura nehri üzerinde yer alan Mingaçevir baraj gölüdür. Azerbaycan yeraltı kaynakları bakımından çok zengin bir ülkedir. Başlıca kaynakları, petrol, doğalgaz, kurşun, çinko, bakır, demir cevheri, barit, alüminyum, kobalt, arsenik, mermer, kireç taşı, siyanit, maden tuzu ve kaya tuzudur. Az miktarda altın ve gümüş gibi değerli madenler de bulunmaktadır. Ülkenin en büyük yeraltı zenginliği petroldür. Petrol, doğalgaz, Bahar, Kum Adası, Neft Taşları, Neftçala ve Sangaçal'da çıkarılmaktadır. Kaynakların çoğunun kullanılmasına rağmen, madencilik acil modernizasyona ihtiyacı vardır. Petrol ve gaz üretimi, rafine edilmesi ekonominin temelini oluşturmaktadır. British Petrol (BP) tarafından yayınlanan

Azeri nüfus, toplam nüfusun %90,6'sını oluşturmaktadır. Ülkedeki başlıca etnik azınlıklar ise Lezginler (%2,2-Rusya'nın Dağıstan bölgesi kökenli Müslüman Kafkas bir halk), Ruslar (%1,8) ve Ermeniler (%1,5)'dir. Azerbaycan'ın resmi dili Azericedir (Azeri Türkçesi). Ülkede 1920'lere kadar Arap alfabesi kullanılmış, 1929'da Latin alfabesine geçilmiştir. Ancak, 1939'da zorunlu olarak Kiril alfabesine geçilmiştir. 1992'de Türkçeden örnek alınarak yeni bir Latin alfabesi oluşturulmuş olup, 2001'den beri zorunlu olarak kullanılmaktadır. Bağımsızlıktan sonra devlet, Rusçanın kullanımını aşamalı olarak kaldırmaya başlamıştır. Ancak Rusça halen

yaygın olarak kullanılmaktadır. Çalışan kesimin yaş limiti erkeklerde 16-65, kadınlarda 16-60'dır. Faal nüfus yaşının (çalışma yaşı) dışında çalışan çok az kişiye rastlanmaktadır. Çalışan kesimin genellikle 30-40 yaş arasında yoğunlaştığı görülmektedir

"Review of World Economy" isimli rapora göre ülkenin 7 milyar varillik kanıtlanmış petrol rezervi bulunmaktadır. Söz konusu rakam, dünya toplam rezervlerinin %0,6'sına tekabül etmektedir. Ülkenin rezerv/üretim oranı ise 29,3'tür. Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Petrol Şirketi (SOCAR) verilerine göre ise ülkenin kanıtlanmış petrol rezervleri 17,5 milyar varildir. Ancak bu verilerin hesaplanmasında kullanılan sınıflandırmalar Sovyet sistemine göre olup, daha geniştir. Ülkenin petrol rezervleri SOCAR verilerinde bu nedenle çok daha fazla görünmektedir. Ülkenin petrol rezervleri Ortadoğu ile karşılaştırıldığında düşük düzeydedir. Ortadoğu'daki kanıtlanmış rezervler 742,7 milyar varil olup, dünya toplamının %61,5'ine tekabül etmektedir. 11 2006 yılı sonu itibarı ile Azerbaycan'ın kanıtlanmış doğalgaz rezervleri 1,35 trilyon metreküp (dünya toplam doğalgaz rezervlerinin %0,7'si) 12, kondensat miktarı ise yaklaşık 2,2 milyar varil olarak tahmin edilmektedir. 2018 Aralık ayında üretime başlanması planlanan Şahdeniz-II'den çıkarılacak gazın 2019 yılından itibaren TANAP ile Türkiye'ye, buradan da Avrupa'ya ulaştırılması planlanmaktadır. Yıllık 16 milyar m3 ve günlük 105 bin varil kondensat üretimi yapılacak sahadaki gazın 6 milyar m3'ünü Türkiye kendi iç tüketimi için kullanırken, kalan 10 milyar m3 ise Türkiye üzerinden

Avrupa'ya taşınacaktır.

Azerbaycan, ürettiği petrolün %70'ini ihraç etmektedir. Azerbaycan petrolü, üç boru hattı üzerinden ihraç edilmektedir. Bunlar; 1-Bakû'yü Gürcistan'ın Karadeniz kıyısındaki Supsa limanına bağlayan hat, 2- Bakû'yü Rusya'nın Novorossisk limanına bağlayan hat ve 3-Azeri-Çıralı-Güneşli yataklarından çıkartılan petrolü 1,776 km uzunluğu ve yıllık 50 milyon ton ham petrol taşıma kapasitesi ile Bakû'yü Tiflis üzerinden Ceyhan'a bağlayan BTC Ham Petrol Boru Hattı'dır. Bunların yanı sıra Batum'a demiryolu üzerinden petrol sevkiyatı da yapılmaktadır. Bununla birlikte Azerbaycan'ın petrol ve doğalgaz gelirlerinin ne kadar sürdürülebilir olduğu konusunda yapılmış bazı çalışmalara da dikkat etmek gerekmektedir. Örneğin uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch'in hesaplamalarına göre üretim 2009 senesindeki hızıyla devam ederse Azerbaycan'daki petrol rezervlerinin 18 yılda tükeneceği öngörülmektedir. Fitch, Azerbaycan'da petrol üretiminin önümüzdeki yıllarda düşüşe geçeceğini ve bu nedenle birkaç yıl içerisinde Azerbaycan'ın yıllık büyüme oranlarının yüzde 2-3 seviyesine ineceğini bildirmektedir

Temel Ekonomik Göstergeler

Azerbaycan Ekonomik Verileri (2018)

GSYİH: 45 milyar ABD Doları

GSYİH Büyüme Oranı: %1

GSYİH Dağılımı: Tarım:%6,2, Endüstri:%51,7, Hizmetler:%42,1

Kişi Başı GSYİH: 4.340 ABD Doları

Enflasyon Oranı: %2,3

İşsizlik Oranı: %5

Toplam Döviz Rezervleri: 44,5 milyar ABD Doları

Toplam İhracat: 17,9 milyar ABD Doları

Toplam İthalat: 10,3 milyar ABD Doları

Ticaret Ortakları: Rusya, İtalya, Türkiye, Hindistan, İsrail, Romanya

İhracat Kalemleri: Ham petrol ve türevleri, gıda ürünleri, alüminyum, tekstil

İthalat Kalemleri: Makine ve ekipmanları, otomotiv, tütün mamülleri, tahıl, makine ve aksamı

Türkiye-Azerbaycan ekonomik ilişkileri

İhracat Kalemlerimiz: Demir/çelik inşaat ve aksamı, temizlik malzemeleri, radyo/televizyon yayını için verici cihazlar vb.

İthalat Kalemlerimiz: Petrol/doğalgaz, plastik ürünleri, işlenmemiş alüminyum, organik kimyasal maddeler

Azerbaycan'daki Türk Yatırımları : 11 Milyar Dolar (2002-2018)

Ülkemizdeki Azerbaycan Yatırımları: 11,2 Milyar Dolar (2002-2018)

Ülkemize Gelen Turist Sayısı : 802.820 (2018)

İkili Ticaret Hacmimiz - 2018 (Milyar Dolar)

İhracatımız: 1,58

İthalatımız: 1,82

Hacim: 3,4

Denge: 240 (milyon Dolar)

Azerbaycan, 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, önemli siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik problemlerle karşı karşıya gelmiştir. SSCB döneminde sistemli olarak Cumhuriyetler arasında bağımlılığı bir anlamda zorunlu kılan ekonomik yapının ani çöküşü, pazar ekonomisine geçişte; ekonomik, siyasi, hukuki bir alt yapının olmaması, teknolojinin eski olması, serbest piyasa modelinin bilinmemesi, Ermenilerin işgalci tutumu sonucu topraklarının %20'sinin kaybedilmesi, 1 milyon kişinin kendi ülkesinde mülteci durumuna düşmesi ve benzeri nedenlerle üretim durma noktasına gelmiş, sonuç olarak da ekonomi üzerinde insiyatif tamamen kaybedilmiştir.

Savaş ve dağılma sonrası ortaya çıkan sorunlar nedeniyle ekonomide büyük bir bozulma ve dağılma yaşanmış ve bunun sonucunda milli gelirden negatif büyüme yani gerileme ve yüksek enflasyon yaşanmıştır.

Azerbaycan, 2018 yılı itibarıyla 194 ülke arasında dünyanın 87. büyük ekonomisidir. 2018 yılında cari fiyatlara göre, 45 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2019 yılında 45 ve 2024 yılında 55 milyar dolar olması beklenmektedir. 2018 yılında sabit fiyatlara göre %1,4 oranında artan GSYİH'nin, 2019 yılında %3,4 oranında artarak 45 milyar dolar olması beklenmektedir.

2018 yılında %2,3 olan tüketici fiyatlarındaki yıllık ortalama enflasyon

oranının 2019 yılında %2,5 olacağı tahmin edilmektedir.

2018 yılında % 13 oranında fazla vereceği tahmin edilen cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2019 yılında % 12 ve 2024 yılında % 13 oranında fazla vermesi beklenmektedir.

Petrol fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemde hızla büyüyen ve parlak bir dönem geçiren Azerbaycan, 2014'ün yarısında görülmeye başlanan petrol fiyatlarındaki düşüşten en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Gelirlerin azaldığı, bir yıl içinde %100'ü bulan devalüasyonlar sonucunda risklerin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli olan kapsamlı bir reform hazırlığına girişilmiştir. İlk aşamada, gümrükler, transit geçişler, bankacılık ve vergi sistemi ile üretim ve ihracat teşviklerinde bunun yansımaları görülmüştür.

Son olarak, Azerbaycan'ın ekonomisini çeşitlendirmek amacıyla oluşturduğu uzmanlar grubunun uzun süredir üstünde çalıştığı, milli ekonomiye ve on bir farklı sektöre ilişkin stratejik yol haritaları Cumhurbaşkanı Aliyev tarafından 6 Aralık 2016 tarihinde onaylanmıştır.

Azerbaycan ekonomisinde, sanayi sektörünün önemli bir bölümünü yaklaşık 20 yıl önce kurulan ağır sanayi oluşturmaktadır. Ağır sanayi içinde en önemli sektörler demir, alüminyum ve

çimento olup, çoğu petrol sanayinin gelişiminden sonra ihmal edilmiştir. Ülke sanayisinin tekrar canlanmasına yönelik olarak, Azerbaycan'da 2014 yılı "sanayi yılı" ilan edilmiştir. Reel sanayi üretiminin hızla düşmesine rağmen, konut inşası, kırsal altyapı çalışmaları ve ulaşım altyapısının iyileştirilmesinden dolayı inşaat sektörü son iki senedir çok hızlı büyümüştür.

Hizmet sektörü de ulaşım ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmelerden dolayı hızlı bir biçimde büyümüştür. Bankacılık sektöründeki varlığın yarısından fazlasını oluşturan iki devlet bankası tarafından yönetilmektedir.

Petrol dışı alanlarda yapılan yatırımların artış kaydetmesine rağmen, IMF, ülkede enerji sektörü dışında kalan iş sektörlerinin halen oldukça zayıf görüldüğüne dikkat çekmektedir. Özellikle, gelişmemiş hukuk sistemi, rekabet koşulları önündeki engeller ve finansal sistemde yaşanan sorunların petrol dışı alanların büyümesinin önündeki en önemli engeller olduğunu belirtmektedir.

Azerbaycan'da ekonominin büyük bir bölümü hala devlet tarafından yönetilmektedir. Pek çok kamu işletmesi kendi alanlarında tekeldir. Söz konusu işletmeler yüksek fiyatlar belirlemekte ve mal arzını kısıtlamakta olup, çoğu zaman mal alımında da önemli bir paya sahiptir.

Azerbaycan'ın Dış Ticareti (Milyon Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	13 381	8 473	21 854	4 908
2017	15 306	8 768	24 074	6 538
2018	19 459	11 459	30 918	8 000

Kaynak: ITC-Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017 - 2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	10 692 836	12 171 339	15 719 482	80,8	29,2
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 107 514	1 255 489	1 514 712	7,8	20,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	409 733	339 159	520 600	2,7	53,5
0702	Domates (taze/soğutulmuş)	94 174	151 595	177 381	0,9	17
0810	Diğer meyveler (taze)	80 906	105 556	134 750	0,7	27,7
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	35	125 397	118 039	0,6	-5,9
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	105 017	115 015	94 162	0,5	-18,1
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	6 040	32 548	79 530	0,4	144,3
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	81 283	75 448	74 366	0,4	-1,4
7601	İşlenmemiş alüminyum	49 820	51 229	71 439	0,4	39,5
2716	Elektrik enerjisi	28 344	50 969	65 628	0,3	28,8
0809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	28 992	36 764	54 288	0,3	47,7
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	33 928	52 396	44 725	0,2	-14,6
7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	47 691	66 148	40 086	0,2	-39,4
0808	Elma, armut ve ayva (taze)	25 215	32 347	39 878	0,2	23,3
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	21 331	34 596	39 516	0,2	14,2
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	6 426	29 268	37 049	0,2	26,6
3911	Petrol, kumaron-inden reçineleri, politerpenler, polisülfürler, polisülfonlar (ilk şekilde)	12 751	21 595	30 594	0,2	41,7
0701	Patates (taze/soğutulmuş)	15 789	25 822	29 628	0,2	14,7
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	62 030	39 515	24 975	0,1	-36,8

5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı → =%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	17 921	15 923	23 668	0,1	48,6
2901	Asiklik hidrokarbonlar	7 460	14 532	19 226	0,1	32,3
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	14 743	19 495	19 103	0,1	-2
6305	Eşya ambalajında kullanılan torba ve çuval	9 145	15 993	17 412	0,1	8,9
7415	Bakırdan veya başları bakırdan ve gövdeleri demir ve çelikten çiviler, pünezler; bakırdan somun, vida, çivi, pim vb.	443	7 519	17 341	0,1	130,6
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	34 446	23 614	16 941	0,1	-28,3
2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	10 401	15 468	14 678	0,1	-5,1
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	12 480	13 665	13 936	0,1	2
2523	Çimento	8 218	12 296	13 703	0,1	11,4
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	7 983	14 266	12 668	0,1	-11,2
7214	İnşaat demiri	2 153	8 581	11 398	0,1	32,8
7801	İşlenmemiş kurşun	6 489	10 013	10 920	0,1	9,1
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	5 487	6 816	10 118	0,1	48,4
4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabanlanmış veya crust (arakurut-malı) post ve derileri	5 236	8 668	9 893	0,1	14,1
2009	Meyve ve sebze suları	6 265	10 262	9 674	0	-5,7
0703	Soğan, şalot, sarımsak, pırasa ve diğer soğanimsi sebzeler (taze/soğutulmuş)	1 116	16 327	9 623	0	-41,1
0902	Çay	6 179	10 233	9 373	0	-8,4
0707	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	13 648	10 716	9 094	0	-15,1
2508	Diğer killer, andaluzit, siyanit toprakları	4 117	9 952	8 520	0	-14,4
4907	Posta, damga vb. pullar; banknot, hisse senedi, çek defterleri, tahvil vb.	0	1 178	7 958	0	575,6

İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017 - 2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
	TOPLAM İHRACAT	13 380 819	15 306 018	19 458 633	100	27,1
8703	Otomobiller	120 255	214 622	407 636	3,6	89,9
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	48 802	69 857	340 781	3	387,8
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	216 672	186 862	337 347	2,9	80,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	189 295	280 122	318 420	2,8	13,7
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	166 464	211 145	253 333	2,2	20

1001	Buğday ve mahlut	295 018	227 168	205 968	1,8	-9,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	95 450	134 379	183 289	1,6	36,4
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	330 809	180 064	159 516	1,4	-11,4
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	146 958	160 056	152 588	1,3	-4,7
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık → 6 mm	73 206	92 989	127 110	1,1	36,7
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	116 287	83 993	106 668	0,9	27
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	4 769	17 814	106 041	0,9	495,3
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	68 377	83 309	94 455	0,8	13,4
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	187 602	105 894	90 478	0,8	-14,6
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	35 687	8 395	86 762	0,8	933,5
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	152 757	169 572	86 529	0,8	-49
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	103 455	56 470	85 135	0,7	50,8
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik →= 600 mm)	91 839	91 197	84 903	0,7	-6,9
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	165 738	72 770	83 625	0,7	14,9
8433	Hasat ve harman, çim biçme makineleri ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makineler	34 448	79 707	81 923	0,7	2,8
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatorleri	56 890	63 986	80 423	0,7	25,7
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	64 514	33 141	79 802	0,7	140,8
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	39 523	43 293	76 818	0,7	77,4
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	72 940	75 546	76 270	0,7	1
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	81 764	61 549	75 739	0,7	23,1
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	37 613	49 516	71 528	0,6	44,5
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	36 381	46 877	70 066	0,6	49,5

0405	Sütten elde edilen yağlar, sürülerek yenilen süt ürünleri	48 384	66 900	69 691	0,6	4,2
7302	Demir veya çelikten demiryolu ve tramvay hattı malzemesi (ray, makas dilleri, makas göbekleri, gergi çubukları, vb.	20 411	55 133	68 692	0,6	24,6
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	46 843	52 456	68 431	0,6	30,5
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	57 106	63 217	67 548	0,6	6,9
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	35 259	51 626	66 260	0,6	28,3
7214	İnşaat demiri	25 284	38 170	64 409	0,6	68,7
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	48 321	69 129	64 320	0,6	-7
8701	Traktörler	41 770	84 776	63 526	0,6	-25,1
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	39 437	44 814	62 652	0,5	39,8
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	44 877	52 906	62 465	0,5	18,1
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	43 923	60 714	62 084	0,5	2,3
7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı → 406,4 mm)	194 698	16 433	58 493	0,5	255,9
8415	Klima cihazları	33 903	39 129	58 465	0,5	49,4

Başlıca Ülkeler İtibariyle İhracat (1000 Dolar)

SIRA	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	2017 - 2018 Değişimi (%)
	TOPLAM İHRACAT	13 380 819	15 306 018	19 458 633	100	27,1
1.	İtalya	4 333 747	5 352 489	5 879 775	30,2	9,9
2.	Türkiye	1 185 663	1 393 786	1 825 981	9,4	31
3.	İsrail	664 113	638 938	1 310 824	6,7	105,2
4.	Çekya	214 366	556 855	938 384	4,8	68,5
5.	Hindistan	551 967	404 068	819 538	4,2	102,8
6.	Almanya	610 831	450 462	780 847	4	73,3
7.	Tayvan	921 011	267 294	714 186	3,7	167,2
8.	Rusya	409 258	587 034	665 741	3,4	13,4
9.	Kanada	98 132	593 761	601 176	3,1	1,2
10.	Endonezya	77 457	465 126	597 517	3,1	28,5
11.	Portekiz	331 279	501 618	528 718	2,7	5,4
12.	Gürcistan	416 644	487 757	485 347	2,5	-0,5
13.	Fransa	626 434	460 005	441 674	2,3	- 4
14.	İspanya	495 149	384 222	396 368	2	3,2
15.	Ukrayna	44 405	428 788	358 738	1,8	-16,3

Kaynak: ITC-Trademap

Başlıca Ülkeler İtibariyle İthalat (1000 Dolar)

SIRA	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	2017 - 2018 Değişimi (%)
	TOPLAM İHRACAT	8 472 500	8 767 799	11 459 395	100	30,7
1.	Rusya	1 640 930	1 552 735	1 884 217	16,4	21,3
2.	Türkiye	1 181 435	1 273 793	1 576 853	13,8	23,8
3.	Çin	703 806	854 519	1 196 673	10,4	40
4.	Almanya	387 555	441 747	658 614	5,7	49,1
5.	ABD	471 685	721 123	527 232	4,6	-26,9
6.	İsviçre	48 545	42 368	507 810	4,4	1098,6
7.	Ukrayna	286 591	460 393	469 791	4,1	2
8.	İran	171 473	239 706	414 754	3,6	73
9.	Japonya	282 650	170 774	383 890	3,4	124,8
10.	İtalya	331 836	318 100	335 730	2,9	5,5
11.	İngiltere	495 214	239 862	263 541	2,3	9,9
12.	G. Kore	72 046	85 405	226 640	2	165,4
13.	Fransa	150 259	154 859	183 243	1,6	18,3
14.	Beyaz Rusya	76 296	130 214	180 762	1,6	38,8
15.	Kazakistan	98 110	107 810	174 068	1,5	61,5

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Azerbaycan dış ticaret politikasında belirleyici unsur enerjidir. Petrol ve doğalgaz Azerbaycan'ın ihracatında %90 paya sahiptir. İthalatında ise yüzde 80 civarında mamul maddeler yer almaktadır. Bu bakımdan ihracatında önemli bir zorlukla karşılaşmamaktadır.

Serbest piyasaya geçiş faaliyetleri görülmesine rağmen, sektörel tekelleşmenin dış ticaret faaliyetlerinde belirleyici ve kısıtlayıcı etkileri devam etmektedir. Maktu gümrük tarifeleri % 0.5-15 arasında

değişmekte olmasına rağmen, teamül haline gelen tarife dışı vergi uygulamaları gümrüklerde maliyet artırıcı bir unsur olduğu gibi çoğu zamanda tarife dışı engel olarak devam etmektedir.

Diğer taraftan, Azerbaycan DTÖ ile üyelik görüşmesi yapmasına rağmen, yakın gelecekte bu örgüte üye olması beklenmemektedir. Azerbaycan; Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Özbekistan, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Ukrayna ve Gürcistan ile serbest ticaret anlaşması yapmış olup, anlaşma çerçeve-

sinde bu ülkelerden gelen ürünlerden (anlaşmada belirtilen tütün, alkol, otomotiv gibi ürünler) gümrük vergisi alınmamaktadır. Söz konusu ülkeler ile yapılan dış ticaret işlemlerinde KDV ve tüketim vergisi, tüketim (varış) ülkesinde tahsil edilmektedir.

Azerbaycan'a GTS uygulayan ülkeler: ABD, İsviçre, Kanada, Norveç, Japonya'dır.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Azerbaycan Cumhuriyetinin "Tüketici Haklarının Korunması Hakkında Kanunu" gereğince uygunluk sertifikası (Standart Belgesi) olmayan ürünlerin satışı ve kullanılması yasaktır.

Azerbaycan'a yabancı ülkelerden malların ithalatının yapılabilmesi için milli sertifika belgelerine uygun olarak, malların standart belgesi ve deneme protokollerinin Azerbaycan Standartlaştırma, Metroloji ve Patent üzere Devlet Komite-

si'ne takdim olunması ve bu malların milli sertifikalaştırma sisteminde testlerinin yapılması gerekmektedir.

Ancak, ithal edilen mallarda BDT Ülkeleri'nin standart kurumları ile TSE tarafından verilen standart belgeleri geçerli olarak kabul edilmektedir.

TSE ile Azerbaycan Standartlaştırma, Metroloji ve Patent üzere Devlet Komitesi arasında yapılan anlaşma dolayısıyla

Türkiye'den TSE belgesi ile gelen mallar diğer ülke mallarına göre avantajlı konumdadır.

Bir diğer husus; Yakın zamana kadar ithal edilen ürünlerin üzerindeki etiketlerin İngilizce, Rusça, Türkçe olması yeterli görülürken, 2010 yılından itibaren Azerbaycan Türkçesi ile olması uygulamaya geçilmiştir.

TÜRKİYE İLE TİCARET (MİLYON DOLAR)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	1 285	278	1 563	1 007
2017	1 357	351	1 708	1 006
2018	1 475	379	1 854	1 096
2018 (Ocak-Ağustos)	964	271	1 235	694
2019 (Ocak-Ağustos)	980	271	1 251	709

Türkiye'nin Azerbaycana İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

SIRA	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017-2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	7 970	7 418	49 005	3,3	560,6
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	30 172	49 670	40 674	2,8	-18,1
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallere kaplama metallerden)	4 140	14 084	34 661	2,4	146,1
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	32 508	33 198	33 890	2,3	2,1
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	39 110	26 304	30 871	2,1	17,4
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	32 267	26 601	29 268	2	10
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	19 024	23 053	26 213	1,8	13,7
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	17 550	20 001	23 535	1,6	17,7
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	9 787	16 600	22 660	1,5	36,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	17 222	20 278	20 163	1,4	-0,6
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	6 712	11 864	19 029	1,3	60,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10 996	15 385	16 643	1,1	8,2

3208	Esası sentetik polimerler veya tabii polimerler olan, susuz bir ortamda eriyen veya dağılan boya ve vernikler	16 060	13 124	15 608	1,1	18,9
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	8 825	13 593	15 473	1	13,8
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	11 083	17 536	15 246	1	-13,1
8424	Sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme mak.	5 726	10 692	15 219	1	42,3
9406	Prefabrik yapılar	5 324	9 054	14 965	1	65,3
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	10 258	10 809	14 593	1	35
7604	Aluminyumdan çubuklar ve profiller	9 401	11 978	14 533	1	21,3
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	11 356	12 741	14 148	1	11
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	15 158	16 386	13 962	0,9	-14,8
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	12 356	14 299	13 807	0,9	-3,4
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	15 046	10 487	13 351	0,9	27,3
8432	Toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirliler	9 418	21 232	12 739	0,9	-40
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	7 824	9 552	12 456	0,8	30,4
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	8 274	8 728	12 031	0,8	37,8
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	7 678	9 815	11 675	0,8	19

8502	Jeneratörler	6 525	7 936	11 649	0,8	46,8
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	9 827	9 628	11 446	0,8	18,9
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	9 616	12 804	11 417	0,8	-10,8
3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	9 668	11 072	11 313	0,8	2,2
3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	9 866	13 884	11 153	0,8	-19,7
8403	Merkezi ısıtma kazanları (84.02 pozisyonundakiler hariç)	4 447	11 127	11 093	0,8	-0,3
3907	Poliasetaller, diğer polietiler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	8 008	9 498	10 713	0,7	12,8
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	5 926	3 729	10 050	0,7	169,5
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler	8 439	9 757	9 979	0,7	2,3
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, davlumbazlar	6 233	8 526	9 662	0,7	13,3
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş)	628	3 293	9 585	0,7	191,1
8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizlemeye öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	5 161	4 991	9 370	0,6	87,7
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	8 173	9 348	9 190	0,6	-1,7

Türkiye'nin Azerbaycandan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

SIRA	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017-2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
	TOPLAM İHRACAT	1 285 127	1 356 999	1 474 596	100	8,7
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	4 420	34 006	69 650	18,4	104,8
7601	İşlenmemiş alüminyum	47 259	59 262	58 235	15,4	-1,7
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitroalanmış türevleri	14 683	36 707	45 867	12,1	25
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	80 122	73 730	39 381	10,4	-46,6

7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6 384	11 931	26 715	7,1	123,9
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	0	0	21 062	5,6	0
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	6 740	32 683	12 254	3,2	-62,5
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı →=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	7 184	6 903	10 683	2,8	54,8
2901	Asiklik hidrokarbonlar	1 843	1 298	9 186	2,4	607,7
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	786	10 218	9 143	2,4	-10,5
7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	23 960	28 357	8 130	2,1	-71,3
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	7 803	13 783	8 040	2,1	-41,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	12 338	3 154	7 153	1,9	126,8
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	0	0	5 463	1,4	0
4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalınmış veya crust (arakerutmalı) post ve derileri	4 859	4 957	5 332	1,4	7,6
2716	Elektrik enerjisi	34 090	17 688	3 549	0,9	-79,9
7801	İşlenmemiş kurşun	6 204	1 197	2 648	0,7	121,2
9306	Bomba, torpido, mayın, güdümlü mermiler vb harp mühimmatı vb aksam ve parçaları; fişekler, mermi ve diğer mühimmat	0	0	2 100	0,6	0
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	941	414	1 070	0,3	158,5
5202	Pamuk döküntüleri	139	1 768	1 023	0,3	-42,1
4102	Koyun ve kuzuların ham derileri	1 149	1 628	975	0,3	-40,1
7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	187	78	849	0,2	988,5
9305	93.01 ila 93.04 Pozisyonlarında yer alan eşyanın aksam, parça ve aksesuarları	192	518	790	0,2	52,5
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	0	315	761	0,2	141,6
4805	Diğer kağıt ve kartonlar (kuşe edilmemiş veya sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	753	1 593	729	0,2	-54,2

7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	26	1 188	720	0,2	-39,4
4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	5 018	2 832	531	0,1	-81,2
1106	Kuru baklağillerin, nişasta/inülin içeren kök ve yumruların unu, ezmesi ve tozu	210	369	337	0,1	-8,7
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	423	13	298	0,1	2192,3
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, süngünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	21	14	276	0,1	1871,4
0508	Mercan benzeri maddeler, kabuklu hayvan kabuk, döküntü ve tozları	0	0	270	0,1	0
0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütsülenmiş)	7	83	242	0,1	191,6
4105	Koyun ve kuzuların dabalılanmış veya crust (ara kurutmalı) derileri	153	299	190	0,1	-36,5
4107	Sığır (buffalo dahil) ve atların dabalılanmış ve ileri derecede hazırlanmış post ve deri ve köşesi	0	993	157	0	-84,2
8462	Metalleri dövme, çekiçleme, kalıpta dövme, kesme, taslak çıkartma, şatafatlama, karbürleri işlemeye mahsus takım tezgahları	0	0	156	0	0
5002	İpek; ham (bükülmemiş)	0	0	150	0	0
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	87	13	146	0	1023,1
7901	İşlenmemiş çinko	251	521	114	0	-78,1
1211	Bitki ve bitki kısımları (esas olarak parfümeride, eczacılıkta vs. kullanılan)	111	1	105	0	10400
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	5	52	94	0	80,8

AZERBAJYAN'DA TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ

Petrol fiyatlarında yaşanan dalgalanma ve düşüşün ardından bu alan dışındaki yatırımların artıran Azerbaycan, son yıllarda özellikle tarım sektörünün gelişmesi için yoğun çalışmalar başlattı. Sektörde farklı reform ve teşvik programları uygulama kararı alan Azerbaycan yönetimi, önce tarım ürünlerine iç talebi sağlamayı, verimliliği artırmayı, bilimsel yaklaşımların sektörde uygulanmasını ve ihracat fırsatlarını genişletmeyi hedef olarak belirledi. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, tarım alanında bir dizi kararlar imzaladı.

Devlet, tarım faaliyetinin yaygınlaştırılması için pamuk, tütün, şeker pancarı, buğday, pirinç ve ipek kozası üreticilerine teşvik primi vermeye başlarken, çiftçiye de akaryakıt desteği uygulaması hayata

geçirildi.

Narenciye, pamuk, çay, ipek kozası, üzüm, pirinç gibi çok sayıda ürünün yetiştirilmesi için uygulanan programların meyvesi artık toplanıyor. Azerbaycan Tarım Bakanlığının verilerine göre teşvik ve reformlar sayesinde tarım sektörü 2018'in ilk 9 ayında, 2017'in aynı dönemine göre yüzde 4,3 büyüdü.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde Azerbaycan'ın tarım ve hayvancılık sektörü ürünlerinin değeri 3.675,8 milyon Manat olmuştur. Bu rakamın 1.902,2 milyon manatı hayvancılık sektörü, 1.773,6 milyon manatı ise tarım sektörünü kapsamaktadır.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla tarım ve hayvancılık sektörü üretimi %13, aynı

zamanda hayvancılık ürünleri %2,9, tarım sektörü ürünleri ise %25,6 oranında artmıştır.

Bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla kuş eti de dahil olmak üzere canlı ağırlık et üretimi %3 artarak 252,5 bin ton, süt üretimi %2 artarak 1.037,2 bin ton, yumurta üretimi %4,5 artarak 926,9 milyon adet ve yün üretimi %0,8 artarak 14,6 bin ton olmuştur. İlaveten, ülkede 636,6 ton ipek kozası üretilmiş olup, bu da son 21 yılın en yüksek göstergesidir. 2019 yılı 1 Temmuz tarihine olan istatistiklere göre, ülke genelinde 2.674,0 bin büyükbaş hayvan, aynı zamanda 1.284,9 bin baş inek ve manda, 8.542,7 bin baş küçükbaş hayvan bulunmaktadır.

PAZAR İLE İLGİLİ STANDART VE TEKNİK KOŞULLAR

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin "Tüketici Haklarının Korunması Hakkında" Kanunu gereğince uygunluk sertifikası (Standart Belgesi) olmayan ürünlerin satışı ve kullanılması yasaktır.

Azerbaycan'a yabancı ülkelerden malların ithalatının yapılabilmesi için milli sertifika belgelerine uygun olarak, malların standart belgesi ve deneme protokolları-

nın Azerdevletstandart'a (<http://www.azstand.goy.az/index.shtml>) ibraz edilmesi ve bu malların milli sertifikalaştırma sisteminde testlerinin yapılması gerekmektedir.

Ancak, ithal edilen mallarda BDT Ülkeleri'nin standart kurumları ile TSE tarafından verilen standart belgeleri geçerli olarak kabul edilmektedir.

TSE ile Azerdevletstandard arasında yapılan anlaşma dolayısı ile Türkiye'den TSE belgesi ile gelen mallar diğer ülke mallarına göre avantajlı konumdadır.

DAĞITIM KANALLARI

Farklı malların tek bir dağıtıcısı olabilmektedir. Türkiye, Rusya veya İngiltere menşeli malların tek bir dağıtıcısı olabilmektedir. Pazar fiyata duyarlı olduğu için yerli dağıtıcı ile çalışmak ve promosyon faaliyetlerine önem vermek gerekmektedir. Ayrıca dağıtıcı ile detaylı bir sözleşme yapmak önem arz etmektedir.

Azerbaycan özel sektörünün pazarlama sistemi henüz gelişme aşamasındadır.

Bağımsızlık sonrası kurulmaya başlayan özel şirketler ticarete merkezi satın alma sisteminin yerine yavaş yavaş geçmeye başlamıştır. Küçük dükkanlar kendi kendilerini finanse ederek önemli gelişme göstermişlerdir. Devlet kuruluşlarının tüketim mallarını pazarlamaları, ödeme güçlerinin yetersiz olması nedeniyle mümkün olamamaktadır. Azerbaycan ekonomisi yalnızca bir nakit ekonomisi olarak faaliyet göstermektedir.

Ülkede gıda, giyim ve küçük alet ve edevatların temin edilebildiği küçük dükkanlar bulunmaktadır. Elektronik ithal malları da kolayca temin edilebilmektedir.

Bakü içinde yaklaşık 5000 civarında gıda satan küçük market, civardaki rayonlarda ise 3000 civarında market mevcuttur. Fiyat duyarlılığı nedeniyle farklı kalite ve fiyat uygulaması pazarda başarı için gereklidir.

ÜYE OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR

ADB, BSEC, CE, CICA, CIS, EAPC, EBRD, ECO, FAO, GCTU, GUAM, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF,

IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, NAM (gözlemci), OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OSCE, PFP, SECI

(gözlemci), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (gözlemci)

SATIŞI ETKİLEYEN UNSURLAR VE SATIŞ TEKNİKLERİ

Kişisel ilişkiler Azerbaycan ile ticarete önemli rol oynamaktadır. Uzun mesafeli iletişim yerine karşılıklı toplantılar yaparak ilişki kurmak daha etkili olmaktadır. Bu nedenle Azerbaycan'a ihracat yapmak isteyen firmaların kişisel ilişkiler kurmak ve dağıtım kanallarını oluşturmak üzere ülkeye ziyarette bulunmalarında fayda görülmektedir. Ülkeye yapılacak ziyaretler iş yapılacak firmaların mali durumlarının

gözlenmesi açısından da önem taşımaktadır. Ticarete büyük ölçüde nakit ödeme tercih edilmektedir. Dış ticaret işlemlerinde tercih edilen diğer ödeme şekli ise akreditifli ödemedir. Ülkedeki özel bankalar ticari bankacılık sektöründeki toplam mevduatın yalnızca %15'ine sahiptir. Bankacılık sistemi kamu bankalarının egemenliği altındadır. Kredi kartı kullanımı henüz yeterince yaygınlaşma-

mıştır. Bu nedenle ülkede katalog üzerinden ve elektronik ticaret yolu ile satışlar henüz gelişmemiştir. Doğrudan pazarlama yöntemi olarak yüz yüze satışlar (özellikle güzellik ve sağlık ürünlerinde) kullanılmaktadır. Önümüzdeki yıllarda dağıtım maliyetlerini düşürmeleri nedeni ile katalog ve elektronik ticaret satışlarının artması beklenmektedir.

REKLAM VE TİCARİ PROMOSYON

Ülkede yayımlanan Rusça ve Azerice gazeteler Pazartesi günleri haricinde günlük olarak, İngilizce gazeteler haftalık olarak yayımlanmaktadır. Gazete ve dergiler çok okunmaları ve satılmaları nedeni ile orta sınıf Azeri tüketiciye ulaşmak açısından iyi kanallardır. Ülkede iki adet devlet televizyonu ve üç adet özel televizyon yayın yapmaktadır. Bakü'den üç adet Rus televizyonunun izlenmesi mümkündür. Türk televizyonları da ülkede

izlenebilmektedir. Ayrıca devlet radyoları FM ve orta dalga kanalları aracılığı ile reklam yayını yapabilmektedir.

Reklamcılık henüz gelişme aşamasındadır. Reklam kanalları gazeteler, televizyonlar ve sokak ve caddelerdeki ilan panoları ile sınırlandırılmıştır. Sokaklardaki büyük ve küçük ilan panoları (billboardlar) özellikle Bakü'de reklam ve promosyon için yaygın olarak kullanılmaktadır. Devletin billboard

kiralari sabit olup m2 20-25 \$ civarındadır. Bir aylık billboard kirası şehir merkezinde 360\$ civarındadır. Devlet İcra Hakimiyetinin Reklam bölümü, billboardlar için A-B-C olmak üzere üç bölge belirlemiştir, fiyatlar da bölgelere göre değişmektedir. Merkezi yerler A sınıfına girmektedir. Radyo ve TV reklamları, halka ulaşabilmenin etkin yollarından olup pazar günü saat 18:00 en çok izlenme oranının olduğu saat olarak ifade edilmiştir.

FİYATLANDIRMA

Yalnızca perakende gazolin satışında fiyat kontrolü bulunmaktadır. Fiyatlar Dolar bazında belirlenebilmekte ancak asıl satışlar Manat cinsinden yapılmaktadır. Azeri vatandaşları fiyat konusunda pazarlık yapma eğilimindedir. Fiyatlar %18 oranında KDV içer-
mektedir.

RESMİ TATİLLER VE ÇALIŞMA SAATLERİ

Resmi tatiller-Dini bayramlar İslami takvim itibarıyla uygulanmaktadır. Azerbaycan'da Ramazan ve Kurban

Bayramları için resmi tatil iki gün olarak uygulanmaktadır.

RESMİ TATİL GÜNLERİ

- 1-2 Ocak Yılbaşı
- 20 Ocak Şehitleri Anma Günü
- 8 Mart Uluslararası Kadınlar Bayramı
- 20-24 Mart Nevruz Bayramı
- 9 Mayıs Faşizme karşı Zafer Günü
- 28 Mayıs Cumhuriyet Günü
- 15 Haziran Milli Kurtuluş Günü
- 26 Haziran Silahlı Kuvvetler Günü
- 18 Ekim Bağımsızlık Günü
- 31 Aralık Dünya Azerbaycanlıların

- Dayanışma Günü
- Çalışma saatleri Pazartesiden Cumaya saat 9:00 ile 18:00 arasındadır.
- Öğle tatili 13:00- 14:00 saatleri arasındadır.
- İş çevreleri için öğle yemeği saati 12:00 ile 15:00 arasında değişmektedir.
- Yöneticilerin çoğunluğu akşam

- 18:00'den sonra da çalışmaktadır.
- Azeriler akşam yemeğini erken yemeği tercih etmektedirler.
- Bununla beraber nüfusun büyük bir bölümü akıcı biçimde Rusça konuşabilmekte, İstanbul Türkçesi, Farsça, Gürcüce ve başka dilleri anlayabilmektedir.
- Otellerde, barlarda ve şirket ofislerinde İngilizce yaygındır.

ULAŞIM

Şehir merkezine yaklaşık 25 km uzaklıktaki Bakü Havaalanı ve şehir merkezi arasında ulaşım taksi ile 5-10\$ arasındadır. Taksimetre kullanımı yok denecek kadar az olup, fiyatlar pazarlık ile belirlenmekte-

dir. Ayrıca, SSCB döneminden kalan metro ve otobüs sistemleri de mevcuttur. Ülke içinde havayolu ile sadece 3 bölgeye gidilebilmektedir.

Karayolu taşımacılığı gelişmiştir. Başkent Bakü'den tüm şehirlere ve Tiflis ve Tahran'a otobüs seferleri mevcuttur.

YEREL SAAT

Azerbaycan ile Türkiye arasındaki saat farkı +2 saat olup, örneğin Türkiye'de saat akşam 18.00 iken Azerbaycan'da akşam 20.00'dir.

AZERBAJCAN VİZE İŞLEMLERİ

Azerbaycan seyahat edecek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Azerbaycan sınır kapılarında Kapı Vizesi uygulaması yoktur. Azerbaycan Bakü Haydar Aliyev Havaalanı'ndan girişte Azerbaycan vizesi (30 gün) alınabilmektedir. Türk vatandaşları havaalanı gümrük kapısında Azerbaycan Vize Başvuru Formu ile 2 adet fotoğraf ve ikamet adres bilgileri ile Kapı Vizesi almaktadırlar.

Azerbaycan'a kara yoluyla geçiş yapacak kişiler, Kapı Vizesi uygulamasından yararlanamazlar. Seyahat öncesinde,

Türkiye'de bulunan Azerbaycan dış temsilciliklerinden Azerbaycan vizesi almaları gerekmektedir. Türkiye Azerbaycan dış temsilcilikleri Azerbaycan Büyükelçiliği Ankara, Azerbaycan Başkonsolosluğu İstanbul ve Azerbaycan Başkonsolosluğu Kars, Azerbaycan vize işlemleri için yetkili kurumlardır. Azerbaycan vize prosedürüne Umuma Mahsus Pasaport hamilleri tabi olurken; T.C. Hususi, Hizmet ve Diplomatik Pasaport sahipleri Azerbaycan'a vizesiz (90 gün ikameli) seyahat gerçekleştirirler.

Türkiye İkamet İzni sahibi 3. ülke vatandaşları, Azerbaycan seyahatleri öncesinde Azerbaycan vize işlemleri için Türkiye Azerbaycan Konsolosluklarına başvuru yapmaları gerekmektedir. Azerbaycan Konsolosluğu vize müracaatları için şahsen başvuru zorunluluğu bulunmamaktadır. Azerbaycan Konsolosluğu, Vize Hizmet Merkezleri ile Turizm/ Seyahat Acenteleri aracılığıyla yapılan Azerbaycan vize işlem başvurularını kabul etmektedir.

AZERBAJYAN VİZE TÜRLERİ

Azerbaycan Cumhuriyeti'ne seyahat etmek isteyen kişiler, ülkeye gerçekleştirecekleri seyahatin amacına göre; Azerbaycan Ticari Vizesi, Azerbaycan Turistik Vize, Azerbaycan Tıbbi Tedavi Amaçlı Vize, Azerbaycan Aile Ziyareti Vizesi, Azerbaycan Öğrenci Vizesi ve Azerbaycan Transit Vizesi ile Azerbaycan Konsolosluğu'na vize başvurusu gerçekleştirebilirler.

Azerbaycan'a giriş ve geçici serbest dolaşım hakkı için verilen bu süre, Azerbaycan vizesinde belirtilen kalış süresi kadardır. Vizesiz Azerbaycan'a giriş yapan Hususi, Hizmet ve Diplomatik Pasaport sahiplerinin, Azerbaycan'da kalma süresi ise; 90 gündür.

Azerbaycan Konsolosluğu turistik seyahatler için tek girişli 30 günlük Azerbaycan Turist vizesi vermektedir. Azerbaycan Transit vizesi, Azerbaycan üzerinden diğer ülkelere geçiş için verilmektedir. Azerbaycan gümrük kapılarında Transit vize hakkında veri kaydı veya mühür bulunmaması halinde, kişi Azerbaycan'da en fazla 5 gün ikame edebilmektedir.

Azerbaycan Konsolosluğu vize başvuru sahiplerinin seyahat talebini belirten bir dilekçe ile seyahat amacına uygun evrakların Azerbaycan Vize Başvuru Formu ile birlikte sunulması halinde başvuruyu yeterli kabul etmektedir. Azerbaycan Konsolosluğu yetkili seyahat

acenteleri tarafından yapılan müracaatlar da online başvuruları işleme almaktadır. Azerbaycan Konsolosluğu vize başvurularını hafta içi her gün Saat: 09:00- 13:00 arası almaktadır. Pasaport teslim saatleri 14:00-16:00 arasındadır.

Azerbaycan Konsolosluğu vize müracaatlarını 5-7 iş günü içinde sonuçlandırmaktadır. Azerbaycan Konsolosluğu tarafından verilen Azerbaycan vizesi 30 gün ikameli giriş için verilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ikamet izni sahibi yabancı uyruklu 3. ülke vatandaşları, Azerbaycan vize başvurularını Türkiye Azerbaycan Konsolosluklarına yapabilirler.

FUARLAR

22 - 25 Ekim 2019 Bakü, Azerbaycan

Aqua-Therm Baku - International Heating, Ventilation- Air Conditioning, Sanitary, Water Supply, Enviroment Technolgies, Swimming Pools, Renewable Energies Fair

Uluslararası Isıtma, Havalandırma, İklimlendirme, Su Temini ve Sağlık, Çevre Teknolojisi, Yüzme Havuzu ve Yenilenebilir Enerji Fuarı
İş Sektörleri: Isıtma, Sağlık Hizmetleri, Soğutma, İklimlendirme

22 - 25 Ekim 2019 Bakü, Azerbaycan

BakuBuild-International Azerbaijan Construction Fair-International Uluslararası Azerbaycan Yapı Fuarı
İş Sektörleri: Yapı ve İnşaat Teknolojiler ve Ürünleri, İç Dekorasyon ve Ürünleri

22 - 25 Ekim 2019 Bakü, Azerbaycan

Mebel Expo Caspian-International Caspian Furniture, Interiorios and Design Fair - Uluslararası Hazar Mobilya, İç Dekorasyon ve Dizayn Fuarı
İş Sektörleri: Ev ve Büro Mobilyarı, Aksesuarlar

22 - 25 Ekim 2019 Bakü, Azerbaycan

Securex Caspian-International Caspian Protection Security and Rescue Fair - Uluslararası Hazar Korunma, Güvenlik ve Kurtarma Fuarı
İş Sektörleri: Afet Kontrolü, Emniyet ve Güvenlik

5 - 7 Kasım 2019 Bakü, Azerbaycan

Stomatology Azerbaijan-Azerbaijan International Stomatology Exhibition - Uluslararası Azerbaycan Stomatoloji (Ağız Blimi) Fuarı
İş Sektörleri: Odontoloji (Diş Bilimi), Diş Hekimliği

5 - 7 Kasım 2019 Bakü, Azerbaycan

BIHE-Azerbaijan International Healthcare Exhibition - Uluslararası Azerbaycan Halk Sağlığı Fuarı
İş Sektörleri: Hastane, Klinik ve Ekipmanları, İlaç

13 - 15 Kasım 2019 Bakü, Azerbaycan

CASPIAN ECOLOGY-Azerbaijan International Environmental Exhibition - Uluslararası Hazar Çevre Fuarı
İş Sektörleri: Çevre Koruma

3 - 6 Aralık 2019 Bakü, Azerbaycan

BAKUTEL-Azerbaijan International Telecommunications and Information Technologies Exhibition and Conference - Uluslararası Azerbaycan Telekomünikasyon ve Enformasyon Teknolojileri Fuarı ve Konferansı
İş Sektörleri: Telekomünikasyon ve Enformasyon Teknolojileri

AZERBAJCAN'DA ZİYARET EDİLEBİLECEK YERLER

BAKÜ

TELEVİZYON KULESİ

62. katında dönen bir restoran bulunan Azeri TV Kulesi'nde zaman zaman belirli aktiviteler için farklı ışıklandırmalar yapılıyor. Özel olarak aydınlatılan kuleyi dışarıdan izlemek adeta görsel bir şölene dönüşüyor. 2004'ten beri her yeni yılda çeşitli aydınlatmalarla renk cümbüşü sunan kulenin alternatif kısımları Azerbaycan bayrağındaki mavi, kırmızı ve yeşil renklerine boyanıyor. 310 metre ile Azerbaycan'ın en yüksek yapısı ve Kafkasya'nın en yüksek betonarme binası olarak bilinen Televizyon Kulesi genellikle Bakü'de çekilen filmlerin çekimlerinde kullanılır ve Bakü'nün en önemli simgelerinden biri.

KIZ KALESİ

İçeri Şehir bölümünde yer alan ve Şirvanşahlar Sarayı ile birlikte UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giren Kız Kalesi Azerbaycan'ın simgelerinden en çok bilineni! Şehrin en gizemli ve en muhteşem mimarlık abidesi sayılan kalenin iç kısmı 8 kata ayrılmış durumda. Her bir kat yontma taşlarla inşa edilip kubbe formalı tavanla örtülmüş. Taşla örülmüş tavanın ortasında daire şeklinde delikler bulunuyor, 8. katın tavanının ortasındaki delikten bakınca 1. katın tabanını görebiliyorsunuz.

ŞİRVANŞAHLAR SARAYI

Yakın Doğu'nun en ihtişamlı sarayı olarak bilinir. UNESCO Dünya Miras Listesi'ne nasıl girdiğini anlamak güç değil. 52 odalı sarayın surları içinde şahın ailesi için bir türbe ve bir saray hamamı ayrılmış. Mimari özellikleriyle dikkat çeken sarayda başka bir dikkat çeken kısım ise 34 basamakla inilen yeraltı su deposu. Zamanında sarayın su ihtiyacını tek başına karşılıyormuş. İki katlı Şirvanşahlar Sarayı'nın üst katında şah ve ailesi, alt katında ise devlet işleri için misafirlerin kaldığı yer olarak kullanılıyormuş. İçinde çocuklar eğitim alabilen diye yaptırılan Keykubad Mescidi ve Şah Mescidi bölümleri olan sarayda "büyük kapı" ismiyle bilinen Murad Darvazası bölümü ise Osmanlı Dönemi'nden kalma.

AZERBAJCAN HALI MÜZESİ
LETİF KERİMOV HALI MÜZESİ

Azerbaycan'da halıcılık ve dokumacılık önemli bir yer tutar. Bakü şehir merkezinde bulunan Azerbaycan Halı Müzesi Bakü'deki en önemli müzelerden biri. İçinde 6.000'den fazla halı sergileniyor. Ülkenin ünlü ressamı ve halı ustası Letif Kerimov sayesinde inşasına başlandığı için müzeye ünlü sanatçının adı verilmiş. Halıcılık sanatı kadar mimari sanata da ağırlık verildiği müze binasının rulo yapılmış halı şeklindeki çatısına bakınca ortaya çıkıyor.

BAKÜ

BAKÜ BULVARI

Rüzgarlar şehri Bakü'nün Hazar Sahili şeridine paralel uzanan Bakü Bulvarı, Deniz Kenarı Milli Parkı ismiyle koruma altına alınmaya başlamış. Yapımından sonra birçok restorasyonla Batı ve Doğu yönüne doğru iyice genişleyen bulvarda 2012 yılındaki Eurovision Şarkı Yarışması'nın ev sahibi Bakü Kristal Salon, Bakü Dönme Dolap, Azerbaycan Halı Müzesi'nin yeni binası, Park Bulvar Alışveriş Merkezi, Bakü İş Merkezi ve 5D Sinema dışında yat kulübü, müzikal çeşme ve çeşitli anıtlar ile heykeller bulunuyor.

KIZ KALESİ

Gence yakınlarında gözde bir turizm merkezi haline gelen Göygöl Milli Parkı'nda tekrar tekrar fotoğraf çekebileceğiniz ve bakmaktan asla sıkılmayacağınız manzaralar var. Azerbaycan'ın ilk milli parkı olmasıyla ayrı bir önem taşıyan bu parkta bulunan Göygöl Gölü Kafkaslar'daki en temiz dağ gölü. Gölün sahilleri gürgen ve meşe ormanlarıyla kaplı, gezinirken çevrede elma, vişne, armut ve erik gibi meyve ağaçlarına rastlıyorsunuz. Yağışlı olduğu zamanlarda göl kenarında mantar ve orman meyvelerini toplayabilir, ormanda yaban domuzları, geyikler, kurtlar, ayılar ve vaşaklarla karşı karşıya kalabilirsiniz.

HAÇMAZ

Hazar Denizi'ne 10 kilometre mesafede bulunan Haçmaz (Khacmaz) isminin Hun imparatorluğundan gelen khachmataki kabilesinden alındığı düşünülüyor. Ekonomik olarak tarım ve turizmden geçinen bu şehir uygun yaz iklimiyle özellikle Nabran bölgesine turist çekiyor. Müze, anıt, cami ve mimari yapılarıyla büyük bir kültürel zenginliğe sahiptir.

KEBELE (QABALA)

Azerbaycan'ın rengarenk şehri, fıstık ve kestane ormanlarıyla meşhur. Saf doğasıyla da son derece büyüleyici olan Kebele'de tarihi, medeniyet ve etnografik anıtlar mevcut. Vendam Kasabası "Ven ağacından inşa edilmiş çatı" anlamına gelir ve turistlerin en çok tercih ettiği yerdir. Bir başka yer önerimiz ise "Yedi Güzel Şelalesi", hem Kebele'nin hem de Vendam'ın sembolü haline gelmiş. Birbirinden ayrı 7 şelale gibi görünüyor ama aslında çok yüksekten akan bir şelale. Turistler için farklı katlarda farklı yerler oluşturulmuş ancak en sona kadar gitmek yükseklikten dolayı oldukça zorlayıcı. Yaz - kış apayrı güzel manzaralar sunan Tufan Dağ gitmeniz gereken bir başka yer. Yazın yemyeşilken kışın bembeyaz olan Tufan Dağ da konaklamak isterseniz oteller bulunuyor. Nohur Gölü yeşil ve mavinin birleşimiyle bambaşka bir manzara sunuyor.

AZERBAJCAN'DA ZİYARET EDİLEBİLECEK YERLER

BAKÜ

ATEŞGAH – ATEŞ TAPINAĞI, BAKÜ

Dünyadaki üç Mecusi tapınağından biri olan Ateşgah'a dır. "Ateş mabedi" anlamına gelen Ateşgah Abşeron yarımadasında bulunuyor. Azerbaycan'ın ismini bu ateşlerden aldığı düşünülüyor, bundan dolayı Azerbaycan "odlar yurdu" anlamına geliyor. Nevruz günü devamlı yanan bu ateş ziyaretçi akınına uğruyor.

ÇAMUR VOLKANLARI,
BAKÜ VE ABŞERON YARIMADASI

Görüntüsü bile son derece heyecan verici olan Çamur Volkanları turist akını sağlayan yerlerden bir tanesi. Azerbaycan dünyadaki çamur volkanlarının üçte birine sahip, ve bu bölgelerde dağınık bir izlenim veriyor ancak buna rağmen araştırmacılar ve turistik amaçla gelenler tarafından fazlasıyla merak ediliyor. Hem bakım hem de cilt sağlığı için doğal çamur maskesi, daha ne olsun?

ŞEKİ HANLARI SARAYI, ŞEKİ

Dünya anıtlarından Şeki Hanları Sarayı, dış görünümüyle görenleri daha ilk dakikadan büyülüyor. Şeki Hanlarının eski ikamet ettiği yer olan saray "Yuxarı Baş" Devlet Tarih-Mimarlık Rezervi'nin bir parçası. 1762 yılı civarında ülkede ilk bağımsız hanlık için uğraşan ve temelini atan Hacı Çelebi Han'ın torunu olan Hüseyin Han döneminde inşa edilen saray "Müştag" ismiyle anılan Hüseyin Han'dan dolayı "Müştag Sarayı" ismiyle de tanınıyor. İki katlı ve kale duvarlarıyla çevrili saray inşası sırasında çivi kullanılmadığı için ve duvarlarındaki işlemleri sayesinde diğer saraylardan ayrılıyor.

CUMA CAMİİ KOMPLEKSİ, GENÇE

Yapımında kırmızı tuğlaların kullanıldığı Cuma Camii hem mimarisıyla hem de ilgi çekici işlemleriyle kesinlikle görülmesi gereken bir yer. Cami içinde her bir köşeye bir idare odası yerleştirilmiş, hemen yanında da Cevat Han Türbesi bulunuyor. Kompleksin içinde Çökek Hamamı isminde bir hamam bulunuyor, tuğlaların rengi yine aynı tabii ki. Şehrin en önemli sembollerinden biri sayılan bu kompleks en çok turist akınına uğrayan yerlerdendir.

KAYNAKLAR

- TÜRKİYE CUMHURİYETİ TİCARET BAKANLIĞI
TÜRKİYE CUMHURİYETİ DIŞ İŞLERİ BAKANLIĞI
DEİK (DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU)
DEİK, AZERBAYCAN ÜLKE BÜLTENİ, 2012
TUİK (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU)
AZERBAYCAN İSTATİSTİK KURUMU
İGEME, AZERBAYCAN ÜLKE RAPORU, 2011
BAKÜ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, AZERBAYCAN TÜRKİYE TİCARİ İLİŞKİLER RAPORU, 2014
ITC-TRADEMAP (ULUSLARARASI TİCARET MERKEZİ)
GEZİMANYA (AZERBAYCAN GEZİ REHBERİ)

**Nazilli
Ticaret
Odası**

Yeni Sanayi Mahallesi, Şehit Naci Ülker
Bulvarı No:18/A Nazilli Aydın

0 256 315 9 315

www.naztic.org.tr

[f](#) naztic [t](#) nazticoda

**BÖLGENİN
PARLAYAN YILDIZI**